

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 172 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsi 2020. a korraldusega nr 76 Eestis eriolukorra, mis lõppes 17. mail 2020. a. COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks kehtestas Vabariigi Valitsus vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud. Nende eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut. Eriolukorra lõppedes on endiselt oht viiruse edasiseks levikuks.

2. Selgitused korralduse kohta

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldust nr 172, nähes ette avalikel koosolekutel, avalikel üritustel ja spordivõistlustel osalejate piirangute leevendamise. Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõike 6 alusel, arvestades sama paragrahvi lõike 5 punkti 3 ning lõikeid 8 ja 9.

Lähtuvalt sellest, et praegu on nakkuse levik Eestis endiselt aeglane, on võimalik ja põhjendatud piiranguid leevendada, arvestades ja kasutades muid viiruse levikut takistavaid meetmeid. Piirangute leevendamise rakendamisel eelnimetatud meetmete kasutamiseks ja riskide maandamiseks nõustab Terviseamet. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse §-s 18 on sätestatud Terviseameti ülesanded nakkushaiguste ennetamisel, seirel ja tõrjel. § 18 lõike 6 kohaselt teeb Terviseamet neid ülesandeid täites koostööd kohalike omavalitsustega. Sama seaduse § 22 lõike 5 kohaselt töötab Terviseamet välja Eestis varem mitteesinevad nakkushaiguse ja uudse ohtliku nakkushaiguse tõrje nõuded ja meetmed ning teavitab neist asjassepuutuvaid isikuid, sealhulgas võivad nende isikute hulka kuuluda kohalikud omavalitsused ning avalike koosolekute, ürituste ja spordivõistluste korraldajad. Kohalikel omavalitsustel on lisaks võimalus täiendada oma avalike ürituste korraldamise nõudeid nakkushaiguste ennetamiseks vajalike sätetega ning lähtuda Terviseameti soovitustest ja hinnangutest meetmetele, mida ürituse korraldajad rakendavad viiruse leviku takistamiseks. Kohalikul omavalitsusel tuleb arvestada üritusele loa andmisel kõiki asjassepuutuvaid asjaolusid, muu hulgas seda, et ürituse korraldaja rakendaks Vabariigi Valitsuse korralduses ette nähtud hajutamise meetmeid näiteks sisse- ja väljapääsude ja tualettide juures ning puhkealadel ja muudes kohtades, kus inimesed võivad koguneda. Samuti puudutab see desinfitseerimist jmt, et tagada nakkuse riski vähenemine.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 34 kohaselt on igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, riigikaitse huvides, loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna kaitseks, alaealise või vaimuhaige järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks. Korraldusega nähakse ette nakkushaiguse leviku tõkestamiseks kehtestatud liikumisvabaduse piirangu leevendused.

Kehtestatavate leevendustega ei lõpetata haiguse leviku ennetamise ja pidurdamise piiranguid. Kehtestatud ja kehtestatavad piirangud on endiselt vajalikud, kuna Terviseameti hinnangul on

koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikokkupuutel nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See ei välista, et viirust on võimalik saada asümptomaatilise nakatunuga lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib tõhusamalt siseruumides ning sellest on mõjutatud eelkõige riskirühmad (sh vanemaealised).

Korralduse punkti 1 alapunktiga 1 muudetakse avalikel koosolekutel osalejate piirarvu, mida suurendatakse siseruumides 500 inimeselt kuni 1500 inimesele ning õues 1000 inimeselt kuni 2000 inimeseni. Koosolekud, eriti kui need toimuvad õues, ei ole olnud nakkuse leviku allikas, kui on tagatud inimeste hajutamine. Kehtima jääb kohustus tagada inimeste hajutamine. Siseruumides jääb kehtima 50% täituvuse nõue.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 2 muudetakse avalikel üritustel osalejate piirarvu, mida samuti suurendatakse siseruumides 500 inimeselt kuni 1500 inimesele ning õues 1000 inimeselt kuni 2000 inimeseni, ning samuti jääb kehtima kohustus tagada inimeste hajutamine ja siseruumides 50% täituvuse nõue.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 3 täiendatakse korraldust punktiga 21² ning suurendatakse spordivõistlusel osalejate piirarvu siseruumides 500 inimeselt kuni 1500 inimesele ning õues 1000 inimeselt kuni 2000 inimeseni. Kehtima jääb kohustus tagada inimeste hajutamine ja siseruumides 50% täituvuse nõue.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette, et korraldus tuleb avaldada Vabariigi Valitsuse veebilehel ja Riigi Teatajas.

Korralduse punktiga 3 nähakse ette korralduse jõustumine. Korraldus jõustub 15. juulil 2020. a.

Korraldust saab vaidlustada esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Riigikohtu halduskolleegiumi praktika järgi, kui on tegemist määratlemata arvu juhtumeid käsitleva sättega, mis akti adressaadi õigusi selle teatavastegemise ajal ei mõjuta, saab isik esitada kaebuse üldkorralduse tühistamiseks 30 päeva jooksul pärast mõju ilmnemist (RKHKm [3-19-557](#), 05.09.2019, p 8). Seega on Riigikohus sedastanud isikule võimaluse vaidlustada vahetut mõju mitteomavat sätet ka mõju ilmnemisest, kuid halduskohtumenetluse seadustikus vastav regulatsioon puudub.